

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-ut 4 szám
hova a előfizetési pénsek
hirdetéseik és minden a ki
adóhivatalt érdeklő külső
mennyek küldendők.

Nyitási díj egy sor
közlési díja 20 fillér

Hirdetéseik jutanyo
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 10 kor. — fillér
Fél évre 5 kor. — fillér
Negyed évre 2 kor. 50 fillér

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi rész
illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Hivatalos közlemény.

11460 ikt. Szarvas nagyközség előjárótól.
1900

Hirdetmény.

A nagymélt. honvédelmi miniszterium 16.500/91. számú rendeletének 3 §-a alapján felhívtnak a községbeli lótulajdonosok, hogy a birtokukban lévő lovakat és teherhordó állatokat 1901 év január hó 31 ik napjáig alólirott községi előjáróságnál a községi rendőrség helyiségében ott e célra kiszolgáltatandó úrlapon jelentsék be.

Azon lótulajdonosok, kik lovaikat a kitűzött határidőn belül bejelenteni elmulasztják az idézett miniszteri rendelet alapján a járási közigazgatási hatóság által a községi szegény alap javára minden ló után 20 koronáig terjedhető bírsággal büntetendők és lovaiknak utólagos bejelentésére kötelezendők.

Az évi bejelentés alól fel vannak mentve:

- 1., Az Ő Felsége és a felséges uralkodóház tagjainak udvartartására szolgáló lovak;
- 2., Az állami lótenyésztési intézetek lovai;
- 3., A katonai-igazgatás lovai és a tényleg szolgáló katonatisztek azon saját lovai, melyekre szolgálatuk ellátására szükségük van;
- 4., A nemzetközi szerződések szerint felmentett lovak.

Kelt Szarvason, 1900. december. 29.

Az előjáróság nevében:

S A L A C Z, jegyző.

Előfizetési felhívás.

Ismét letűnt egy esztendő és lapunk belépett tizennyolcadik évfolyamába. Kiállottuk a tűzpróbát és bátran mondhatjuk, miszerint lapunk Szarvasnak és vidékének egy nélkülözhetetlen organumává vált.

Bátran tekintünk vissza multunkra, minden érdek nélkül híven szolgáltuk a közügyet. Nem szokásunk nagyhangú ígéretek tenni, legjobb tehetségünk szerint igyekszünk azonban teljesíteni, a mit megígértünk.

Főlöszlegesen tartjuk programunkat ismételni, hiszen közönségünk ismeri és erkölcsi súlyával támogatja is azt.

Ezentul is legfőbb célunk lesz vidékünk és városunk anyagi és szellemi előrehaladását előmozdítani, buzdítólag és lelkesítőleg közreműkölni annak az iránynak a megerősödésére, mely hivatva van városunk és vidékünk jólétét tovább fejleszteni és biztosítani.

A szépirodalmi részre ezentul kiváló gondot fogunk fordítani, a fővárosi legkedveltebb tárczairók lapunk részére *eredeti* tárczákat fognak írni.

Midőn ezen utóbbi körülményre olvasóink figyelmét felhívjuk, reméljük, hogy ezzel ismét közelebb fűztük őket lapunkhoz. Ez újításunk, noha nagyobb anyagi áldozatba került, semmit sem változtat lapunk előfizetési árán.

Bizalommal fordulunk közönségünkhez és kérjük, miszerint lapunkat ezentul is pártolják. Az anyagi áldozatok megtérítését, melyek nélkül lap nem létezhetik, közönségünktől kérjük, csak így leszünk képesek érdekeiket szolgálni. Az előfizetési árt oly csekély összegben szabtuk

meg, hogy arra mindenki előfizethet. Lapunkat széles körben olvassák, de fennállásához az még nem elég, előfizetőkre van szükségünk, erre kérjük a t. közönséget.

A Szerkesztőség.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kiknek előfizetése az évnegyed végével lejárt, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek nehogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetések legelőzserűbben postautalvány útján eszközölhetők.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve
Egész évre . . . . . 10 kor. — fill.
Fél évre . . . . . 5 kor. — fill.
Negyed évre . . . . . 2 kor. 50 fill.
Szarvas, 1900. decz. 30 án.

A Kiadóhivatal.

Uj század.

Tudósok s egyéb híres-nevezetes emberek vitáznak fölötté, hogy ez a Sylvester éjszaka a század utolsó Sylvester éjszakája-e s a rá viradó újév a XX-dik század első napja-e?

Nekünk magyaroknak azonban idők ideje már, hogy ennek a réginék, ócskának sok bajjal, viharral, rombolással teljesnek kalendáriumját lezárjuk s csakugyan új század viradjon fölöttünk!

Uj s talán az a „megálmodott század.”

S mintha éreznék is a változások közelségét és kényszerűségét.

Bástyákon, amiknek örök állandósága szinte

TÁRZA.

A virág bolondja.

Halovány, beesett arcú ifjú áll a bíróság előtt. Hangja rozskot, szeme fényo megtörik a kínos félelemtől.

A bűn súlyos, s szigorú büntetést vonhat maga után. Doroghy Péter 29 éves kertészlegény május 30-án viradóra megölte Szabó András szolgaleányt, a vizsgálati adatok kiderítették, hogy Doroghy Péter büntetlen előéletű s felebarátjaival soha még a legkisebb összekoccanás sem volt.

A tárgyalási terem telve hallgatósággal. Ott van az egész uradalmi család; eljöttek a grófnak legmeghíttebb szolgálói, hol Doroghy Péter szintén szolgálatban volt. A borotvált arcú lakájok, a mosolygós arcú uradalmi családok búsánke együgyűséggel tekintgetnek a marcona elnökre s a szigorú bírói karra.

Az utolsó padban szende lányka ül ibolyakék szemekkel, fodros fejdíszmel. Pirosas ajkát teherre harappa s idegesen babrál himzett kendőjével. Olykor olykor elfojtott sóhaj robban el ajkáról, azután forró, gőmbölyöd gyöngyszemek hullanak alá eseléd szeméből.

— Mondja el védbeszédét, Doroghy Péter vádlott, — szól az elnök — Emberöléssel van vádolva, mit hozhat fel mentéséül? . . . Zúgó moraj hallszik az oszlopos teremben . . . s a gyenge idegzetű grófi szoba lányok ideges izgatottsággal takarják el arcukat. Ruhájuk, zsebkendőjük teleárasztja a levegőt méltóságos grófnőjük párisi parfümjével.

Doroghy Péter, a csinos kertészlegény imigyen adja elő őszinte védelmét.

— Tekintetes kir. törvényszék! az egek ura az én bizonyosságom, hogy ártatlan vagyok s akaratlanul

ölttem meg Szabó András szolgaleányt. A szerencsétlen eset egy történet, hogy május 30-án viradóra vigan fűtőrészve hagytam el szobánkat s az üvegház felé siettem. A mint a kert sűrűjén áthaladtam, láttam, hogy Szabó András konvenziós, kertemben egy fa mellett guggol s csokorba köti a legszebb virágokat. Odamegyek. Erre Szabó András goromba szavakkal illet s szemtelenül fenyeget, mert munkájában zavarni merészletem. Tekintetes kir. törvényszék! Nem felelhetem ki azt a fájdalomt, a mit akkor éretem. Kertem legszebb virágai (övesztül ki voltak szakítva. A bársny rózsa hervadtan hajította le fejét; s tuba róza illatos szirmjai összeráncosodtak. A királyságtól bánatosan hullatta gyöngyharmatát, a mint kezembe vettem, s kegyetlen tekintetot vettem Szabó Andrásra.

— Már harmadszor. vagy negyedszer ismétlődött a nyomorult pusztítás.

— Tavaly pünkösdkor — úgy emlékszem, mintha ma történt volna — a méltóságos gróf ur első komornyikja tartotta menyegzőjét. Az egész kastély fényárban volt a kedvelt eseléd tiszteletére. En magyar nadrágba öltöztem, lakk eszimat húztam s drága Liszkám selyem ruhát öltöttem.

— Drága Liszkám? . . . mondja meg nékem, Doroghy Péter, vádlott, vágott közbe az elnök, milyen rokons, avagy csak jó ismerősök magának az a „drága Liszka”, kit védelmében felemlített . . .

— Nem rokonom . . . a rokonnál is, . . . a jó ismerősenél is több . . .

A halgatóság között az utolsó padban még jobban földre sít szemét a szende leányka. Fodros fejdísz diadémná változik; s a valódi hűséges szerelem kínzó szenvedéseivel gyémánt glóriát övez homlokára . . .

— A rokonnál is . . . a jó ismerősenél is több? Világosan beszéljen vádlott, — szól komoran az elnök.

— Hűséges, rajongó galambom, kit a jövő far-

sangon, ha a mindenható keze le nem taszit a bűnhődők világába, feleségül vezek . . . Drága Liszkám, mint már említettem, selye n ruát öltött magára. Még csak a virág hiányzott kebléről. Mindig bolondja voltam a virágnak, különösen ha Liszka keblén láttam, ezért örült gyorsasággal siettem le kis kertembe . . . S mindenható uram! a kertben egy szál virág sem volt. Sirva, kétségbeesve kutattam a bűnöst de nem tudtam feltalálni.

— Azóta már kétszer-háromszor ismétlődött a kegyetlen lopás, s május 30-án viradóra tetten értem Szabó András szolgaleányt . . .

— Tekintetes kir. törvényszék! Én nem vagyok jártas a tudományban, nem ismerem a törvényt, hogy mennyire ítéltetnek el. De érzem és tudom, abban a pillanatban, mikor a kis kertben Szabó András szolgaleányt a konyhakéssel leszurttam, nem voltam eszemnél. Az ég egyszerre beborult előttem, mintha hullámok csaptak volna össze fejem fölött, úgy éreztem. Eszméletlenül estem össze, s csak akkor tértem magamhoz, mikor drága jó Liszkám borogatását rakott a fejemre . . . Nem tehetek róla, kérem, én a virágot oly bolondul szerettem, mint az anya egyetlen gyermekét. Ha egy virágszál a kertben elhervad, sírok s napokig gyászolom. Szívvel lélekkel ápolom minden levelét . . . beszélgetek velük. A bimbóakadásnál látom a bimbó kínos szenvedését; látom a fának fájdalmas munkáját s odaadó szívvel ápolgatom a megszenvedett gyökeret a frissen pattant bimbót.

E rajongás a virágért tett engem kertészlegényé; e rajongás a virágért tett engem a grófné kegyeltjévé.

— Nézze, madame, — föl felkiált olykor a méltóságos grófné öre; komornája előtt, mikor nagyuri estélyre van meghíva s fenséges rózsabimbókat viszek fel neki a jól tápiált kertből. — Hogy kacagnak, enyelegnek azok a pelyhelykőnyű szirmok; Péter te

dogmává lett, rés támadt s ha valósággal még nem recseg ropog is az alkotmány, hallucináljuk a homlást, összeroppanást.

És a mélyeséges tespedésben, mely érző, dobogó szívek verését elnyomja, mintha zakarta volna már s keresztül dübörögne az új század viharának tombolása, s mély álmunkból, puhító, zsibbasztó idők leszürülködén keresztül, mintha látnánk, sejténénk, már a közeledő hajnal hasadását, s megharsannának ébresztő tárogatói!

Temessük el ezt a századot, mely született ember irtó háborúk borzalmaiban, folytatódott az uralkodók véres csatái után életben maradt népek szolgai leigázásában, az öntudatra ébredt nemzetek szabadság harcainak elnyomásában, vérbe fullasztásában s végződik immár egy hosszú állomban, melyre a kimerült népek és nemzetek olyan alkalmasak.

E században a mi nagy időnk-korának mennyi nagy eszméje, lelkesedése, szent hevülése jutott csödbe a rá következő álmunkorszában. Elkoptatták, kicsufolták, megtagadták, elmagyarázták, kiforgatták, nevetségessé tették s ime ma a századvégi magyar ember szinte minden ősi kincsétől kifosztva áll!

Báró Eötvös József, aki megírta a „XIX-ik század uralkodó eszméi” című könyvét, kár, hogy nem élhetett ideig, hogy végig láthatta volna ezt a híres századot s nagy kitöréseire következett utolsó harmincz esztendejét, s azok tanulságait nagy művében feldolgozhatta volna.

Bizonyos, hogy ez a nagy század nem váltotta be a népeknek tett ígéreteit.

A folyamatán mutatkozó hajnal hasadás északi fénynek bizonyult, muló tüncemények. A nagy idő fényességére, (amikor ez a nemzet megmutatta, hogy „százados mulasztást pólol egy hatalmas óra”) hogy nagy sötétség következett, nem volt olyan szerencsétlenség, mint az, hogy a nagy sötétség után szürke, ködös napok következtek s szürkéségen, ködön keresztül nem tudott áttörni az igazi, a fényes, a meleg napsugár.

A nemzeti élet sok nagyreményű alkotó része s napsugaras időkben hatalmas szervezetté fejlődhet csirája elcsenevészedett, megfulladt, helyet engedve — sokszor táplálva is — idegen vegetációknak.

Ugy látszik azonban, hogy foszlik a köd, leszáll; a minnek nyomában jár a derülés!

A kimulni készülő század sok elkopott, megtagadott eszméi és törekvései között nekünk

valóságos művész vagy... Ha meghódítom a kényes izlésű kamarást, csakis a te érdemed lesz... ugy-e bár, madam? S az öreg anyóka helyeslőleg bólintgat ősz fejével...

— Mióta rajong így vádolt a virágért? vá; közbe az elnök a védelemben.

— Mióta a méltóságos grófnál vagyok. — Mikor beléptem szolgálatba, s a palota hosszú folyosóján pillantottam meg először Liszkát. Pajzánul ugrándozva haladt el mellettem. A hajába gyönyörű kamélia volt tűzve. Szembe néztem vele, a vér arczomba esapott, s míg ő gyermeki kacajjal libogott tova a puha szőnyegen, én mozdulatlanul álltam egy helyen. S a folyosó falain a parókás ősi nemesek, a kivágott dereku, büszke asszonyságok gunyos mosolylyal tekintettek le reám a nagy képekről...

— Tehát más mehetséget nem tud felhozni védelemre? — A virág után bolondul. — szől közbe az elnök, — s állítólag önkívületi állapotban ölte meg Szabó András szolgálóját. Főmomentum a rajongó szerolelem... Ügyész ur indítványára Doroghy Péter, kertészlegényt orvosi megfigyelés alá kell venni, s így ez ügyben végleges határozat nem hozható...

Tehát az ügyész indítványára az ítélő bíróság Doroghy Péter vádlottat orvosi megfigyelés alá bocsátja.

A jog és igazságérzet megnyugszik a határozat felett... az agy gondolatvilága kimenetet talál az érdekes esetenél... de a szív... az érzelem feljajdul, felelzmél...

Liszka kendőjébe burkolva siet a grófi kastély felé. A langyos őszi napsugár szomorúan lopózik a hervadó faleveleken keresztül, a kóbor szellő enyelgve látszódol a grófi park virágivai s a szőke, madonna

magyaroknak megmaradt egy. Egy nagy tanulság, mely nemzeti életünk legközelebbi küzdelmeiben kell, hogy irányt szabjon.

Magyarország gazdasági érdekeinek a védelme ez.

A letűnő század utolsó éveinek története megmutatta nekünk — s hála Istennek a nemzet ébredni is kezd rá, hogy meglássa azt a tanulságot — miszerint a magyar nemzet, államiságának teljességét gazdasági érdekeinek öntudatos, nem jelszavakkal való, de a legjelentéktelenebb vonalakon is védelmezésével és megvédésével érheti csak el.

Ebben a munkában minden magyar állampolgárnak részt kell vennie.

Legelső sorban pedig a fogyasztó közönségnek kell ebben az irányban akaratát érvényesítenie.

Mit akarunk?

Az, hogy a magyar iparcikkeknek legyen fogyasztó közönsége Magyarországon. Lépésről lépésre ki kell szorítani, amit csak (mert mi is produkáljuk és produkálhatjuk) lehet, ami idegen portéka.

Hiszen ma már csak kiverheti a fejéből a magyar ember azt a mesterségesen beleoltott tévhitet, hogy a mi magyar, még ha jó is, szép is: nem uras, nem elegáns azt vásárolni.

Tudjuk mi nagyon jól, hogy ennek a kérdésnek mily nagyok a nehézségei s hogy ma is még — a keserű tanulságok után — évek öntudatos munkája kell hozzá, még ahhoz is, hogy a mai magyar ipar ama termékei, melyek minden tekintetben kiállják a versenyt akár a bécsi, akár más külföldi portékákkal — nyilvánossá legyenek s mint m a g y a r termékek piacra kerüljenek, s hogy például a Magyarországon készült keztyük ne Prágán keresztül visszajutva egy pozsonyi kefégyáros gyártmányai pedig ne Londonon keresztül, angol gyártmány jelzéssel juthassanak polgárjoghoz a magyar fogyasztó közönségben.

A magyar ipar védelme a magyar földvédelme, melynek termékeiből ezek az iparcikkek készülnek.

A derülő új század ám lássa ennek a védelemnek nemzeti munkájában a magyart! Nehéz munka lesz ez, mert szívósság kell hozzá!

Itt, a mi kis körünkben, a „Szarvasi Lapok” fölveszi programjába ezt a kérdést s fölkeri mindazokat, akik ennek az ügynek, a mi magunk körében való előbbrevitelére nézve

arcu Liszka pedig levert fölvel halad végig a hosszú folyosókon. Bolondnak tartják szegény Petimet, mert szereti a virágot; bolondnak tartják, mert valódi oda adással ápolta a virágot, hogy hűsleges kedve ének hizelegessen vele. Inkább vessék súlyos börtönre, csak azt ne mondják rá, hogy bolond.

Igazad van, szőke, kékszemű madonna. Az igazságos bíróság, a törvényhozó nép rideg formákba rakja le az igazságot. Élesen elhatárolja az emberi bűnöket. A nyomorult pénzvágyának, mely bűnös utakra visz, megvannak a szabatos regulái, a számitó ész ferde útjain felülve áll a büntető kódex; de a hol a szív követel jogot, ott nem tesznek különbséget.

Doroghy Péter igazán szeretett... rajongott a virágért, mit gyermekének tartott s valódi odaadással ápolta.

A törvényszék nem merte ráolvasni a büntető kódex oda illő paragrafusát... kibujó ajtót használt. Bolondnak deklarálta a te szerelmes Petidet.

Hiába sirsz, szerelmes tubiczám, a kastély sark-szobájában. A szigorú bíróság, a nyomorult nép nem érzi a virág fenséges illatát; nem tud gyönyörködni a feledező bimbó rezgő harnatában. Nem ismeri a rajongó szerelmet, mely oly könnyen lángra lobban a csábító tubarózsa kéjes illatában, mikor a csapodár pillangó mohó vágygyal indul utnak a világ nagy tánctermében; s mystikus látványt varázsol eléje a büszke kamélia a sötét hajfűrtök árnyékában.

A nép, az igazságos bíró csak gondolkozni tud, de érezni már nem. Talán tudott valamikor a renaissance-korszakban — de már elfeledte.

közremunkálni óhajtának: járuljanak hozzá lelkesítő szavaikkal, gyakorlati tanácsaikkal és útmutatásukkal az így biztosnak ígérkező siker kivívásához!

Alkotmányunkat, nyelvünket ma már csak egy, nemzeti vagyónában elpusztult, idegen kézre jutott generáció vesztheti el.

Közgyűlés.

Szarvas község képviselő testülete f. évi december hó 22-én délután rendkívüli közgyűlésre gyűlt egybe, melyen az alább felsorolt tárgyak kerültek elintézésre.

1. Az 1900. nov. 28-ikán tartott közgyűlés jegyzőkönyve felolvastatván, észrevétel nélkül hitelesített.

2. Főszolgabíró az éjjeli rendőri szolgálat hatékonyabb gyakorlása céljából a rendőrök számát szaporítani rendeli. A községi tanács ezen rendelettel szemben azon javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy a mai rendőrszemélyzetet Szarvas község közbiztonsági viszonyainak megfelelőnek tartja s a rendőr létszámának szaporítása ez idő szerint még — tekintettel a község anyagi túlterhelhetésére, — elodázhatónak véli.

A képviselő testület a tanács javaslatát magáévá teszi, ily értelemben határozott.

3. Kondacs István volt helyettes főpénztárnok részére a helyettesítés idejére vagyis 1 és fél óra 150 korona díjat szavazott meg.

4. Jancsó János csődörös részére ruha-általány czimen 24 frtot szavazott meg a képviselő testület.

5. A községi pénzkezelésben az 1901. év tolyamán előforduló pénzfelesleget gyümölcsötetés végett a szarvasi takarékpénztárban való elhelyezése szavazattöbbséggel elhatározatott.

6. A községi közdülőutak vállalat útján leendő törzskönyvezése tárgyában beérkezett két rendbeli ajánlat közül Dósa Andor mérnök mint legelőnyösebb ajánlkozó ajánlata fogadtatott el s vele a már megkötött és beterjesztett szerződés jóváhagyatik.

7. Az előjáróság azon jelentése, mely szerint a december hó folyamán megtartott pénztárvizsgálatok alkalmával a pénztárak rendben találtak, tudomásul vétetett.

8. A mk. igazságügyminiszter 6766 számú leiratában arról értesíti a községet, hogy a község által a járásbírói épület céljaira felajánlott telek félreeső voltánál fogva nem alkalmas a szánt célra. Erre nézve a község előjárósága ezen kérdésben tett intézkedését előterjeszti. Az előjáróság ugyanis, a fenti miniszteri rendelet vétele után e tárgyban leendő véleményes jelentés tétel céljából egy értekezletet hívott egybe, melynek a céljává tétetett ezen ügynek a közgyűlés elé napirendre tűzés előtt való megvitatása és előkészítése. Az értekezlet a közgyűlés ezen tárgyban hozott határozatának a miniszter által leendő elfogadása, vagyis a Deák Ferencz és Kossuth Lajos-utca sarkán a község telekből felajánlott résznek a bírói épület céljaira leendő elfogadása végett felkérte községünk országgyűlési képviselőjét hogy a kérdéses telekrész alkalmas volna felől tájékozni sziveskedne a minisztert. A miniszter az adott kellő információ után a felajánlott telket elis fogadta, amit a közgyűlés örömmel vett tudomásul.

A szarvasi kir. járásbírói

1901. évi ügybeosztására vonatkozólag, a közönség tájékoztatása céljából, a bíróság vezetője, az alábbi hirdetményeket bocsátotta ki.

1900. El. 70/2

A szarvasi kir. bírói vezetője közhírré teszi, hogy a szarvasi kir. járásbírói 1901. évi január 1-től az elnöki ügyeket elintézi Mészáros G. járásbíró, az egyezségi ügyeket, a fizetési meghagyásokat és a sommás perek közül azokat, melyekben alperes neve

